Conditional Clauses (Podmínkové věty) – přehled druhů podmínkových vět a jejich tvoření

1) **Zero Conditional (nultý kondicionál):** Situations that always happen under certain conditions (i.e. general truth)

Anglický příklad	**Hlavní věta**	**Vedlejší věta po *if***	**Překlad**
If you **heat** water to 100°C, it **boils**.	*Present Simple*	*Present Simple*	Jestliže/Když **zahřeješ** vodu na 100°C, **vře**.
If water is heated to 100°C, it boils. (passive)	*(přítomný prostý čas)*	*(přítomný prostý čas)*	Jestliže/Když je voda zahřáta na 100°C, vře.

Tj. nultý kondicionál se používá k vyjádření *stálé pravdy a vědeckých prokázaných faktů*, tedy toho, co se normálně vždy děje, pokud je splněna podmínka vyjádřena po *if*. *If* se v těchto větách většinou překládá jako ***když***.

2) **First Conditional (první kondicionál, tzv. reálná podmínka v přítomnosti):** Possibilities in the future

Anglický příklad	**Hlavní věta**	**Vedlejší věta po *if***	**Překlad**
If the conference **is** in Germany, I **will go** to it.	*Future Simple*	*Present Simple*	Jestli(že) **bude** ta konference v Německu, **pojedu** tam.
If you **don´t study**, you **won´t pass** the exam.	*(budoucí prostý čas)*	*(přítomný prostý čas)*	Jestli(že) **nebudeš** studovat, **neuděláš** tu zkoušku.

Tj. první kondicionál se používá k vyjádření našich *reálných možností v budoucnu, tedy pro vyjádření reálných možných (uskutečnitelných) podmínek*. Hlavní věta je vyjádřena časem **budoucím** a říká, co nastane, bude-li splněna podmínka věty vedlejší, která je vyjádřena časem **přítomným** (tj. musí být splněna napřed, aby pak mohl nastat děj věty hlavní vyjádřený budoucím časem). *If* zde překládáme jako **jestliže** nebo hovorově jako **jestli**.

3) **Second Conditional (druhý kondicionál, tzv. nereálná podmínka v přítomnosti):** Unreal situations at present (outcome unrealistic/unlikely)

Anglický příklad	**Hlavní věta**	**Vedlejší věta po *if***	**Překlad**
If I **had** a manual, I **would repair** the fault. *(But I don´t have a manual, so in reality, I can´t repair the fault.)*	*Would + verb*	*Past Simple*	**Kdybych měl** manuál, tak **bych** tu závadu **opravil**. *Ale já ho ve skutečnosti nemám, tak ji neopravím.*
If you **weren´t** lazy, you **wouldn´t have** problems at school. *(But I am lazy, so in reality, I have problems at school.)*	*(podmiňovací způsob přítomný)*	*(minulý prostý čas)*	**Kdybys nebyl** líný, **neměl bys** problémy ve škole. *Ale já jsem ve skutečnosti líný, a proto problémy mám.*
If I **had** a car, I´d drive you. (*would* se v hovoru stahuje: *´d*)			**Kdybych měl** auto, **svezl bych** tě.

Tj. druhý kondicionál se proužívá k popisu **nereálných situací v přítomnosti typu „co by bylo, kdyby“**. Ve skutečnosti ale k těmto situacím nedojde, protože nebude splněna podmínka vyjádřena po *if*, které se zde překládá jako **kdyby**. Ve vedlejší větě po *if* se místo *was* klade vždy *were*, bez ohledu na osobu: I would buy the car if it *were* cheaper. If I *were* you, I would buy it. (Být tebou, koupil bych to).

4) **Third Conditional (třetí kondicionál, tzv. nereálná podmínka v minulosti):** Unreal situations in the past (therefore, outcome impossible)

Anglický příklad	**Hlavní věta**	**Vedlejší věta po *if***	**Překlad**
If they **had replaced** the bolts, the accident **would not have happened**. If the bolts had been replaced, the accident would not have happened. (passive) *(But in reality the bolts were not replaced, so the accident actually happened.)*	*Would + have + past participle*	*Past Perfect Simple: had + past participle*	**Kdyby bývali vyměnili** ty šrouby, k nehodě **by bývalo nedošlo**. *Ale oni to neudělali, takže k nehodě ve skutečnosti došlo.*
If you **hadn´t lied**, the teacher **wouldn´t have been** angry. (*But in reality you lied, so the teacher was angry.)*	*(podmiňovací způsob minulý, tj. would + minulý/dokonavý infinitiv)*	*(předminulý prostý čas)*	**Kdybys býval nelhal**, učitel **by se býval nezlobil**. *Ale tys ve skutečnosti lhal, a proto se učitel zlobil.*

Tj. třetí kondicionál se používá k vyjádření **nereálných situací, které jsou záležitostí minulosti** – mluví o tom, co by se bývalo stalo, kdyby bývala byla splněna podmínka po *if*, která se zde překládá jako **kdyby byl, kdyby býval**. Nicméně je patrné, že podmínka TEHDY v minulosti splněna nebyla, tudíž TEHDY v minulosti k dané situaci nedošlo. V češtině tento typ vyjádření podmínky zastarává a používá se velmi zřídka, protože se nahrazuje vyjádřením podmínky nereálné v přítomnosti tj. větou *Kdyby (tenkrát/tehdy) vyměnili ty šrouby, k nehodě by nedošlo.* v češtině chápeme, že mluvíme o minulosti, a dokážeme ji z kontextu odlišit od přítomnosti – viz výše: *Kdybych měl manuál (teď, či v blízké budoucnosti), tak bych tu závadu opravil*. V angličtině však musíme mezi druhým kondicionálem (nereálnou podmínkou v přítomnosti) a třetím kondicionálem (nereálnou podmínkou v minulosti) jasně rozlišovat.

Note: Všimněte si, že někdy může být *will/would* zaměněno za *jiné výrazy* podle toho, co chceme vyjádřit (nicméně, toto učivo nebude v testu):

First conditional (to replace "will")	If I have enough time,	I **can/will be able to** help her.	***můžu** jí pomoct/**budu schopen** jí pomoct.*
(mixed conditional)	*Jestliže budu mít dost času,*	I **could** help her.	***mohl bych** jí pomoct.*
(mixed conditional)		**it might be possible for me to** help her.	***bylo by možné, abych** jí pomohl.*
(mixed conditional)		I **should/ought to** help her.	***měl bych** jí pomoct.*
		I **must/have to** help her.	***musím** jí pomoct.*
Second conditional (to replace "would")	If I had enough time,	I **could** help her.	***mohl bych** jí pomoct.*
	Kdybych měl dost času,	**it might be possible for me to** help her.	***bylo by možné, abych** jí pomohl.*
Third conditional (to replace "would")	If I had gone there, *Kdybych tam býval šel,*	I **could have** helped them.	***mohl bych** jim **býval** pomoct.*

Comma or Not? Pravidla používání čárky v podmínkovém souvětí: čárku použijeme, pokud souvětí začíná vedlejší větou – viz první sloupec:

0.	If I **am** hungry, I **have** a piece of bread.	I have a piece of bread if I am hungry.	**Když mám hlad, dávám si kus chleba.**
1.	If I **am** hungry, I **will have** a piece of bread.	I will have a piece of bread if I am hungry.	**Jestliže budu mít hlad, dám si kus chleba.**
2.	If I **were** hungry, I **would have** a piece of bread.	I would have a piece of bread if I were hungry.	**Kdybych měl hlad, dal bych si kus chleba.**
3.	If I **had been** hungry, I **would have had** a piece of bread.	I would have had a piece of bread if I had been hungry.	**Kdybych měl býval hlad, byl bych si dal kus chleba.**

(Na přehledu výše si šimněte logického systému, kterým jsou kondicionály v angličtině tvořeny.)

Other ways to express condition – další způsoby, jak vyjádřit podmínku

The First Conditional… *První kondicionál, tzv. reálná podmínka v přítomnosti)…*

Anglický příklad	Gramatická struktura:		Překlad
1) **If** you **don´t pass** the test, you **won´t get** a credit. = **If** you **fail** the test, you **will not get** a credit.	**Hlavní věta:** *Future Simple (budoucí prostý čas)*	**Vedlejší věta po *if*:** *Present Simple (přítomný prostý čas)*	**Jestli(že) neuspěješ** v testu, **nedostaneš** zápočet.
2) He **will help** you **if** he **is not** busy.			**Pomůže** ti, **jestliže nebude** zaneprázdněný.
3) He **will help** you **if** the consultation **doesn´t take** much time.			**Pomůže** ti, **jestliže** ta konzultace **nebude** dlouho trvat (zabírat moc času).
4) **If** I **fail** the test, I **will** take a retest.			**Jestliže neuspěji** v testu, **budu** psát test opravný.
5) I **will sign up** for the retest **if** I **fail** the test.			**Zapíšu se** na opravný termín, **jestliže neuspěji** v testu.
6) **If** I **fail** the test, I **will not feel** depressed. In fact, I don´t care.			**Jestliže neuspěji** v testu, **nebudu** v depresi. *(logičtější věta viz (6) v tabulce níže).*

… can also be expressed by using some fixed expressions: *… lze vyjádřit jinými způsoby prostřednictvím ustálených frází:*

Anglický příklad	Function (tj. co vlastně spojka vyjadřuje)	Gramatická struktura – tj. platí stejná pravidla jako pro podmínkové věty s "if"		Překlad
1) Should you **fail** the test, you **will not get** a credit. (very formal)	Condition – podmínku	**Hlavní věta:** *Future Simple (budoucí prostý čas)*	**Vedlejší věta po *podmínkové spojce*:** *Present Simple (přítomný prostý čas)* ***… kromě věty (4) s "otherwise"***	Jestli(že) **neuspěješ** v testu, **nedostaneš** zápočet. Kdybys **neuspěl** v testu, **nedostaneš** zápočet.
2) He **will help** you provided (that) he **is** not busy.	Condition – podmínku			**Pomůže** ti za předpokladu, že **nebude** zaneprázdněný.
2) He **will help** you on condition that he **is** not busy.	Condition – podmínku			**Pomůže** ti pod podmínkou, že **nebude** zaneprázdněný.
2) He **will help** you as long as he is not busy.	Condition – podmínku			**Pomůže** ti, pokud nebude zaneprázdněný.
2) He **will help** you so long as he is not busy.	Condition – podmínku			**Pomůže** ti, pokud nebude zaneprázdněný.
3) He **will help** you with the proviso that the consultation **does not take** too much time. (very formal/rare)	Condition – podmínku			Pomůže ti s podmínkou, že ta konzultace **nebude** dlouho trvat (zabírat moc času).
4) I definitely have to **pass** the test; otherwise, I **will have to take** a retest.	*Alternative – alternativa, opak*			Určitě v tom testu musím **uspět**, jinak ho **budu** muset psát znova.
4) In the event that I **fail** the test, I **will take** a retest. (rather formal)	*Circumstances – budoucí okolnosti*			V případě, že **neuspěji** v testu, **budu** psát test opravný.
4) In the event of my **failure** on the test, I **will take** a retest. (even more formal)	*Circumstances – budoucí okolnosti*			V případě neúspěchu v testu **budu** psát test opravný.
4) In case of my **failure** on the test, I **will take** a retest.	*Circumstances – budoucí okolnosti*			V případě neúspěchu v testu **budu** psát test opravný.
5) I **will sign up** for the retest in case I **fail** the test. *(meaning shifted in comparison with original sentence (5) above)* (= just in case… – informal version of the phrase)	*Precaution – preventivní opatření*			**Zapíšu se** na opravný termín pro případ, že/kdy neuspěji v testu. *(všimněte si drobného významového rozdílu oproti 5)*
6) Even if I **fail** the test, I **will not feel** depressed.	*Regardless of circumstances – bez ohledu na okolnosti*			I v případě, že/I když neuspěji v testu, **nebudu** v depresi.

Všimněte si, že vyjádření v této tabulce jsou formálnější než v první tabulce s "if". Používají se hlavně při psaní, např. ve smlouvách a oficiálních dokumentech.